

Kvalitetsredovisning för Haraldsbo gymnasieskola läsåret 2007/08

Inger Nyberg-Gummesson
Utredare
Gymnasieskolan i Falu kommun

Innehåll

Inledning och bakgrund om syfte och förutsättningar för de utvärderingar som ligger till grund för denna kvalitetsredovisning.....	3
Grundfakta om skolan.....	3
1 Kunskaper utveckling och lärande.....	4
Utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål kring kunskaper.....	6
Utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål kring normer och värden.....	7
2 Arbetsmiljö och delaktighet.....	9
Samverkan och delaktighet.....	9
Värdegrundsarbete.....	10
Skolhälsovård och elevvård.....	11
3 Pedagogisk verksamhet och undervisning.....	12
Lokala mål och innehåll.....	12
Organiseringen av undervisningen och tidsanvändningen.....	13
Arbetsätten.....	14
Individanpassning, individuell studieplanering och stöd.....	14
Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning.....	15
Vägledning och utvecklingssamtal.....	16
Samverkan och öppenhet.....	17
4 Styrning, ledning och kvalitetsarbete.....	17
Rektors ansvar, befogenheter och funktion.....	18
Rektors pedagogiska ledning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete.....	19
5 Tillgång till utbildning och omsorg.....	19
6 Resurser.....	20
Resurser till samtliga verksamhetsformer skolformer.....	20
Personalens kompetens och kompetensutveckling.....	20
Läromedel, pedagogiska materiel, utrustning och skolmältider.....	21

Inledning och bakgrund om syfte och förutsättningar för de utvärderingar som ligger till grund för denna kvalitetsredovisning

En kvalitetsredovisning skall göras av alla skolor som ingår i det offentliga skolväsendet. Arbetet med kvalitetsredovisning skall främja skolornas kvalitetsarbete. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av och i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Även skolans förutsättningar skall redovisas. De som skall delta i arbetet är lärare, övrig personal, elever och vårdnadshavare. (Förordning (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet mm.)

Denna kvalitetsredovisning bygger på utvärderingar som är gjorda av rektorer och personal på Haraldsbo gymnasieskola. Utvärderingarna gjordes under två arbetsdagar i juni 2008 och är baserat på det arbete skolans personal gjort tillsammans med eleverna läsåret 2007/08. Skriftliga riktlinjer för utvärderingarna har utgått från rektorer samt gymnasiechef.

Kvalitetsredovisningen ska ange *resultat på skolnivå*, vilket har varit en svårighet eftersom det finns arbetslag respektive program som fungerar utmärkt och därmed har många kvaliteter på programnivå medan andra inte har kommit lika långt i utvecklingen av kvaliteten. Ofta beskrivs skolans arbete i termer av aktiviteter i stället för att sammanställningar av utvärderingar av verksamheten tolkas och analyseras. Så är fallet med denna kvalitetsredovisning.

Grundfakta om skolan

Verksamheterna bedrivs i lokaler som i huvudsak är belägna nära naturen i utkanten av Falun. Skolan består av flera relativt glest placerade fristående byggnader. Huvudbyggnaden är från 1957. Omfattande till- och ombyggnad har skett under åren 1983-1995.

Under läsåret förläggs delar av utbildningen även på andra platser och i andra lokaler, detta sker exempelvis när elevernas har arbetsplatsförlagd utbildning (APU¹). Skolan har 1064 elever och leds av sex rektorer som i sin tur leds av en gymnasiechef som är gemensam för kommunens tre kommunala gymnasieskolor, gymnasiesärskolan samt komvux.

Haraldsbo gymnasieskola består av sex nationella program²;
estetiska programmet med 208 studerande,
fordonsprogrammet med 87 studerande,
hotell- och restaurangprogrammet med 136 studerande,
hantverksprogrammet med 124 studerande,
naturvetenskapsprogrammet med 214 studerande samt
teknikprogrammet med 128 studerande,

1 15 § Arbetsplatsförlagd utbildning skall förekomma på alla nationella program utom det estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. Den arbetsplatsförlagda utbildningen skall uppgå till minst 15 veckor. Varje sådan vecka skall anses motsvara garanterad undervisningstid om 24 timmar. (Kap.5 15§ gymnasieförordningen)

2 De nationella programmen skall vara grund för fortsatt utbildning på högskolenivå och för yrkesverksamhet. (5 kap. 4 § skollagen)

Förutom de nationella programmen ansvarar rektorerna för; IV (det individuella programmet³) med 143 studerande som också består av fyra specialgrupper; IV/sfi för nyanlända ungdomar, IV/Aspergergrupp, IV/preparandkurs förlagd på Järlindens skola samt IV/Hissen som samtidigt som de arbetar för att nå målen i skolans ämnen har ett starkt fokus på elevernas självkänsla och självförtroende.

Skolan ansvarar också för gymnasiesärskolans individuella program med 14 studerande.

Ovanstående nationella program har följande inriktningar; det estetiska programmet har 4 inriktningar samt 1 profil – bild och formgivning, dans, musik samt teater och profilen textilkonst och design på inriktningen bild och formgivning, fordonsprogrammet har 3 inriktningar – karosseri, nordisk lackering samt personbilteknik, hotell- och restaurangprogrammet har 2 inriktningar – hotell och restaurang samt måltidsservice, hantverksprogrammet har 2 inriktningar – frisör samt trä och design, naturvetenskapsprogrammet har 3 inriktningar samt 1 profil – matematik och datakunskap, miljövetenskap, naturvetenskap samt profilen naturvetenskap och musik, teknikprogrammet har inga inriktningar, men däremot finns det ”programpaket” och dessa är 4 till antalet – design, informationsteknik, näringsliv samt produktion.

Personalen som i huvudsak består av lärare, personliga assistenter inom särskolan, elevassistenter och ungdomskonsulenter arbetar i arbetslag. Dessutom finns det skolassistenter, studie- och yrkesvägledare (SYV), kurator, bibliotekarie, institutionstekniker, vaktmästare, personal till cafeteria samt skolsköterska.

De personliga assistenterna inom särskolan är anställda av socialtjänsten eller privata assistansbolag.

1 Kunskaper utveckling och lärande

I gymnasieskolans läroplan (Lpf 94) finns två former av mål, *mål att sträva mot* samt *mål att uppnå*. Mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Mål att uppnå uttrycker vad eleverna minst skall ha uppnått när de lämnar skolan. Det är skolans och skolhuvudmannens ansvar att eleverna ges möjlighet att uppnå dessa mål.

I gymnasieskolans kursplaner finns en inledande text om ämnets syfte, mål att sträva mot i vissa ämnen, ämnets karaktär och uppbyggnad, mål att uppnå efter avslutad kurs samt betygskriterier. Betygskriterierna anger den kunskapskvalitet som skall bedömas. I gymnasieskolan finns betygskriterier för godkänt (G), väl godkänt (VG) och mycket väl godkänt (MVG).

3 Ett individuellt program skall först och främst förbereda eleven för studier på ett nationellt program eller ett specialutformat program. Utbildningen skall bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Utbildningens omfattning får dock minskas om en elev begär det och styrelsen för utbildningen finner det förenligt med syftet för utbildningen.

Ett individuellt program kan

1. särskilt inriktas mot studier på ett nationellt eller specialutformat program (programinriktat individuellt program),
2. göra det möjligt för ungdomar att genom lärlingsutbildning förena en anställning som syftar till yrkesutbildning med studier av vissa ämnen i gymnasieskolan, och
3. möta elevers speciella utbildningsbehov. (5 kap 4 b § skollagen)

Betygskriterierna skall läsas tillsammans med *Mål att sträva mot* respektive *Mål för kursen* och *Mål att uppnå*. Kursplanerna bildar tillsammans med läroplanen en helhet. Både läroplanens värdegrund och läroplanens kunskapsmål genomsyrar kursplanernas mål och betygskriterier. Det finns också ett betyg som naturligt saknar betygskriterier och det är betyget icke godkänt (IG).

Måluppfyllelse/Resultat

Vårterminen 2008 avgår 86 procent av eleverna med slutbetyg⁴, slutbetyget omfattar en utbildning med 2500 poäng. 14 procent av eleverna får ett samlat betygsdokument, 4 procent av eleverna har ett reducerat program och 15 procent ett utökat sådant. När det gäller skolans totalt i antal och andel satta betyg se nedanstående tabeller.

Betygsstatistik

	ES	FP	HR	HV	NV	TE	Tot.
MVG	967	37	104	240	935	178	2461
VG	722	233	419	478	690	386	2928
G	364	448	496	370	241	467	2386
IG	38	47	55	32	20	33	225
S	0	0	0	0	0	0	0
	2091	765	1074	1120	1886	1064	8000

Betygsstatistik

	ES	FP	HR	HV	NV	TE	
MVG	46,%	5,%	10,%	21,%	50,%	17,%	
VG	35,%	30,%	39,%	43,%	37,%	36,%	
G	17,%	59,%	46,%	33,%	13,%	44,%	
IG	2,%	6,%	5,%	3,%	1,%	3,%	
S	0,%	0,%	0,%	0,%	0,%	0,%	
	100,%	100,%	100,%	100,%	100,%	100,%	

Betyg som lästs på IV-programmet på grundskolenivå

	Engelska	Matematik	Svenska
MVG	0	0	0
VG	4	3	1
G	16	16	10

Alla elever i särskolans individuella program får ett intyg när de slutar skolan. Intyget anger om de

⁴ Elever skall få slutbetyg när de har gått igenom ett nationellt program eller ett specialutformat program och har fått betyg på alla kurser och det projektarbete som ingår i elevens studieväg. (7 kap. 8 § gymnasieförordningen)

har deltagit i verksamhetsutbildning eller yrkesutbildning och under vilken tidsperiod de har deltagit i skolans

verksamhet. Inom yrkesutbildningen finns det elever som deltar i APU och fastställda gymnasiekurser. I intyget finns även uppgifter om på vilka arbetsplatser eleven har gjort APU under 4 år.

När det gäller sammanställning av resultat för gymnasieskolans nationella prov, kursprov i svenska B, engelska A och B samt matematik A till och med E gör Skolverket en insamling och sammanställning av dessa endast i ett urval av landets gymnasieskolor. Falu kommuns gymnasieskolor deltog inte i sammanställningen vårterminen 2008. Någon lokal sammanställning som visar *skolans resultat* finns inte.

Analys

Målet är att alla elever i gymnasieskolan skall avsluta sin utbildning med ett slutbetyg med godkända kurser, vilket inte riktigt är fallet på Haraldsbo gymnasieskola. Det är bekymmersamt att så pass hög andel av betygen är IG, alltför många elever lämnar därmed skolan med bristande kunskaper.

Oavsett hur det är med skolans krav respektive elevernas förmåga leder ett sådant resonemang in i en återvändsgränd. Rektorer och personal bör ställa frågor för analys i de pedagogiska diskussionerna. Frågorna bör leda till konstruktiva förbättringar oavsett vilka resultat andra skolor har. Jämförande resultat på bland annat riksnivå finns i Skolverkets tre statistikdatabaser *SIRIS*, *SALSA* och databasen för *Jämförelsetal*.

Att eleverna kommer från grundskolan med otillräckliga kunskaper kan vara en orsak till ovanstående resultat. En annan orsak kan vara att skolan saknar ett gemensamt koncept för samverkan mellan ämnena, vilket har visat sig underlätta förståelsen och lärandet eftersom sammanhangen framträder på ett tydligare sätt för eleverna. Ytterligare kan rektor som resultatansvarig behöva stärka sitt pedagogiska ledarskap för att möta elevernas behov och deras möjlighet till elevinflytande avseende till exempel undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer. Även systematiken och det mer vetenskapliga förhållningssätten kanske behöver stärkas.

En annan aspekt är att det goda resultatet som uppnåtts kan bero på de delar i undervisningen som har fungerat bra såsom samverkan mellan ämnen och det aktiva samarbetet som bedrivs mellan vissa program inom skolan samt vissa program och branschorganisationerna.

Åtgärder

Det är viktigt att personalen gemensamt analyserar vad som ger de goda studieresultaten samt göra detta känt för all personal och alla elever. Resultatet av systematiseringen bör finnas med som en del i arbetsplanen.

Utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål kring kunskaper

Personalen i skolan förmedlar kunskap såsom Lpf 94 anger, men i vilken grad den föregås av aktiva diskussioner avseende till exempel kunskapsbegrepp och hur kunskapsutveckling sker är mer otydligt. Otydligheten bygger förmodligen på att de aktiva diskussionerna verkar ske enligt personalens utvärderingar i högre utsträckning i vissa arbetslag än andra.

Måluppfyllelse/Resultat

Ett gott exempel på systematisering av ämnesövergripande verksamhet finns för det estetiska programmet. Den ämnesövergripande blockläsningen har fokus på förståelse av samband och sammanhang. Planeringen i detta dokument visar på arbetet över tid, de 3 år som eleverna går i gymnasieskolan. Årskurs 1 arbetar utifrån rubriken 'du och samhället', årskurs 2 samverkar utifrån rubriken 'du och kulturen' och årskurs 3 följer upp med området 'du och det estetiska uttrycket'. I årskurs 1 samverkar elever och personal inom ämnena matematik, samhällskunskap och svenska. I årskurs 2 samordnas kurserna svenska B, historia A och kulturhistoria. I årskurs 3 följer elever och personal upp projektarbeten samt slutproduktioner i de olika inriktningarna.

Rektorn för teknikprogrammet uppger att målet är att personalen ska arbeta med minst 4 övergripande tema varje år. För fordonsprogrammet har rektorn som mål att arbeta med minst 2 tema varje år, vilket är en god intention. Huruvida detta har genomförts framkommer inte. Arbetslaget inom fordonsprogrammet ger generellt däremot den tydligaste bild över den pedagogiska verksamhet de bedriver. De verkar ansvarsfulla, kunniga i exempelvis elevers rätt till stöd i olika former, men även arbetsordningen för elevstöd. De förhåller sig också självkritiska i ett granskande förbättringssyfte när det gäller varannan veckas-schema.

Analys

I en kursutformad skola måste all personal särskilt uppmärksamma elevernas möjlighet att se samband eftersom skolan skall ge eleverna möjlighet att få överblick och sammanhang i kunskapsutvecklingen. Detta kan vara en del av det arbete som skall göras för att eleverna skall få en grundläggande positiv inställning till lärandet och att eventuellt återskapa en sådan inställning hos elever med negativ skolerfarenhet. Elevena skall ha möjlighet att förbereda sig som medborgare i ett samhälle där fortsatta studier och ett arbetsliv skall hanteras. (Lpf 94 s 6)

En utvärdering och sammanställning för hur arbetet med blockläsning utvecklas under ett läsår eller över tid (läs flera läsår) saknas, men skulle kunna vara ett intressant underlag för diskussion och analys.

Åtgärder

Personalen i skolan bör mer systematiskt föra diskussioner om elevernas kunskapsutveckling och utgångspunkter för denna. En analys om de olika kunskapsformerna inom kursen, temaarbetet, projektarbetet etc är nödvändig och den måste vara tillgänglig och väl känd för all personal på skolan för att alla skall ha möjlighet att arbeta åt rätt håll. Ett annat sätt är att ta tillvara och sprida de goda exempel som finns inom skolan. Ytterligare ett steg för att kvalitetssäkra utbildningen är studiebesök - klassrumsbesök och diskussioner mellan Falu kommuns gymnasieskolor.

Utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål kring normer och värden

Den 1 april 2006 fick bland annat gymnasieskolan en förstärkt lag avseende kränkning, *Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever*⁵. Tidigare har skolan i huvudsak fokuserat sitt arbete på mobbning som är en form av kränkande behandling. Alla gymnasieskolor skall utforma en likabehandlingsplan som skall vara väl känd av elever, personal

5 Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling. Denna lag tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen. (Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever 1 §) Lagen kräver att en likabehandlingsplan upprättas i varje verksamhet.

och vårdnadshavare.

Måluppfyllelse/Resultat

Kuratorn har träffat 120 av skolans elever i frågor som handlar om depression, stress, men även ätstörningar, självskadebeteende, spelmissbruk, alkohol/droger, ensamhet och mobbning. Skolans personal har i övrigt arbetat med normer och värden i ett av programmen genom en på skolan aktuell mobbningsfråga, men också utifrån elevers destruktiva beteende i förhållande till den fysiska miljön. Arbetet har gett ett positivt resultat. En beskrivning av arbetssättet saknas.

Personalen från två andra program uppger att stämningen i klasserna är god och att engagemanget på programråden är mycket gott, vilket det säkert är, men på vilket sätt resultatet har kommit fram framkommer inte.

Beskrivningen ger delvis en uppfattning om hur skolan strävar mot målen inom området normer och värden i Lpf 94. Någon elevenkät avseende normer och värden har inte genomförts, vilket gör det svårt att bedöma måluppfyllelsen. En handlingsplan mot diskriminering och annan kränkande behandling, en likabehandlingsplan saknas fortfarande. Några av dem som arbetar på skolan har funktionen antimobbningsteam.

Om skolan har ordningsregler, vilka och om i sådana fall eleverna har deltagit i utformandet av dessa framkommer inte av personalens utvärderingar.

Analys

Av 120 elever som ger uttryck för att inte må bra kommer 37 procent från ett av programmen. Huruvida detta är relaterat till vistelsen i skolan eller till skolarbetet framgår inte, men det påverkar med säkerhet resultatet i skolan. En årlig elevenkät för att få fram en sammanställning av elevernas eventuella problem saknas. Detta medför svårigheter för personalen att analysera verksamheten och avgöra vilka eventuella åtgärder som behöver sättas in.

Om skolans stöd till eleverna skall ha effekt, måste detta vara en arbetsuppgift för all personal även om det finns expertis på området. För elevernas bästa finns det behov av en närmare samverkan mellan olika personalkategorier på skolan.

Personalen från två av skolans program skattar förmodligen måluppfyllelsen av normer och värden när de bedömer att stämningen i klasserna är god och engagemanget på programråden mycket gott. Att skatta är ett sätt att bedöma, men det saknas information om grunderna för skattningen.

Konstateras kan att skolan saknar en plan för likabehandling, men har andra väl genomarbetade planer som till exempel elevvårdsplanen och krisplanen. De som arbetar i antimobbningsteamet gör med all säkerhet ett bra arbete, men namnet på gruppen kan tolkas som om gamla strukturer lever kvar eftersom det inte längre handlar om att enbart förebygga mobbning.

Åtgärder

Rutinerna för hur personalen skall samverka och dokumentera elevvårdsfrågor kommer att dokumenteras och därigenom stärkas. En elevenkät avseende normer och värden kommer att genomföras, och en likabehandlingsplan kommer snarast att formuleras.

2 Arbetsmiljö och delaktighet

Alla elever i gymnasieskolan omfattas av arbetsmiljölagen⁶ och arbetsmiljöförordningen⁷. Även Skolverket har föreskrifter om elevmedverkan i skolans arbetsmiljöarbete. Föreskrifterna är utarbetade efter samråd med arbetsmiljöverket. Föreskrifterna anger tillämpningsområde och definitioner, elevskyddsombudens roll, rektorns uppgifter samt ger hänvisning till ytterligare bestämmelser om elevskyddsombud.

Samverkan och delaktighet

Måluppfyllelse/Resultat

De feta elever tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, men det skiljer både inom och mellan de olika programmen. Ett exempel på att skolan har en fråga att arbeta med är att det finns elever som inte vill delta i APU. I hur hög grad eleverna har möjlighet att utveckla sin förmåga att påverka och utöva inflytande enligt demokratis principer framgår inte.

Samverkan med och för eleverna i organiserad form skall ske genom klassråd och skolkonferens enligt gymnasieförordningen. Huruvida detta sker på skolan framkommer inte av utvärderingarna.

Skolan har en sammanställning avseende elevtillbud- respektive skador, men om det finns elevskyddsombud och om dessa i sådana fall får utbildning framkommer inte i utvärderingarna. Inte heller i vilka sammanhang de deltar i skyddsarbetet.

Skolan har prioriterat miljöarbetet genom att bland annat i punktform deklarerat hur de värnar om miljön. Punkterna är nedtecknade på tavlor som finns anslagna i alla skolans hus. De har också blivit miljöcertifierade av Myndigheten för skolutveckling 2004.

Eleverna i sarskolan är delaktiga och samverkar utifrån sin förmåga och kapacitet.

Analys

Det är otydligt om huruvida all personal planerar undervisningen med eleverna och i vilken mån eleverna får pröva på olika arbetsätt och arbetsformer, medan det är tydligt att man inom vissa program utvärderar om eleverna är generellt nöjda med utbildningen eller enskilda kurser. Det är bra och viktigt att personalen utvärderar, men eftersom varje program hittar sitt eget sätt att utvärdera egna mål är det svårt att utifrån resultaten uttrycka något om *skolans resultat*, vilket är målet i en kvalitetsredovisning. En fundering kan vara om och i sådana fall på vilket sätt kan elevskyddsombudens arbete bidra till en god arbetsmiljö för eleverna. Det är av vikt att skolan satsar gemensamt på de övergripande uppgifterna såsom miljöarbetet. Hur skolan arbetar med uppföljning av tillbud respektive skador framkommer inte.

6 De som genomgår utbildning skall av huvudmannen för utbildningen ges tillfälle att genom elevskyddsombud medverka i skyddsverksamheten på arbetsstället, om det är rimligt med hänsyn till utbildningens art och utbildningsperiodens längd. Elevmedverkan gäller dock inte elever i lägre årskurser än årskurs 7 i grundskolan eller motsvarande ungdomsutbildning.

Elevskyddsombuden utses av eleverna. Huvudmannen för utbildningen skall se till att elevskyddsombuden får den utbildning och den ledighet som behövs för uppdraget. Elevskyddsombuden har rätt till den information som behövs för uppdraget med undantag av information om uppgifter som är föremål för tystnadsplikt enligt 7 kap. 13 § första stycket. I fråga om uppgifter som är föremål för sekretess i det allmänna verksamheten gäller sekretesslagen.” (Arbetsmiljölagen 17 och 18 §§)

7 För varje årskurs på grundskolans högstadium och för varje linje och specialkurs om minst ett år i gymnasieskolan skall två företrädare för eleverna utses att medverka i skolans skyddsverksamhet såsom elevskyddsombud enligt 6 kap. 17 § arbetsmiljölagen. (Arbetsmiljöförordningen 6 a §)

Åtgärder

Personalen på skolan bör komma överens om vilka mål som skall utvärderas samt besluta om ett gemensamt system för detta. Vissa mål kan vara gemensamma medan andra är kurs- och programspecifika. Skolan bör också tydliggöra elevskyddsombudens funktion samt utbilda dem. Ytterligare bör den formaliserade samverkan som sker med eleverna i klassråd, skolkonferens etc. dokumenteras för att tydliggöras.

Värdegrundsarbete

Skollagen 1 kap. Allmänna föreskrifter

Utbildning för barn och ungdom 2 §⁸

Måluppfyllelse/Resultat

Under introduktionsveckorna arbetar elever och personal med att lära känna varandra bland annat för att få eleverna att känna delaktighet, samhörighet och trygghet. Det program som bäst ger uttryck för att de arbetar med skolans värdegrund är IV-programmen. Ett exempel på hur rektorn och personal uttrycker detta är ”Det har visat sig ha stora vinster för närvaro och studieresultat om eleverna i klassen känner sig trygga i sig själva, med klasskamraterna och med personalen.” I vilken grad berörda lyckas med detta framgår inte av utvärderingarna.

Skolan har en jämställdhetsplan i punktform som bland annat anger att ”Män och kvinnor på skolan ska ha

-lika rättigheter

-lika skyldigheter

-lika möjligheter”. Den anger också att planen skall ses över varje år i enlighet med

jämställdhetslagen 13 §. Jämställdhetsplanen är upprättad av två elever vårterminen 2003 och

förföll 040501. I övrigt framkommer inte på vilket sätt och i hur hög grad skolan lever upp till det värdegrundsarbete som anges i Lpf 94.

Arbetslaget inom fordonsprogrammet uppger att de är vana vid att individualisera undervisningen eftersom de alltid har elever i behov av särskilt stöd och eller med funktionshinder. Prov genomförs till exempel muntligt om elever har läs- och skrivsvårigheter.

I särskolan lägger personalen stor vikt vid arbetet med kommunikation och socialträning.

Personalen bedömer att arbetet har varit framgångsrikt.

8 Alla barn och ungdomar skall, oberoende av kön, geografiskt hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Utbildningen skall inom varje skolform vara likvärdig, varhelst den anordnas i landet.

Utbildningen skall ge eleverna kunskaper och färdigheter samt, i samarbete med hemmen, främja deras harmoniska utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar. I utbildningen skall hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd.

Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan

1. främja jämställdhet mellan könen samt

2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Lag (1999:886).

Analys

Introduktionsveckorna fyller med säkerhet en del av sitt syfte med att elever och personal skall lära känna och bli trygga med varandra, men det saknas en utvärdering av aktiviteterna. Utvärderingen är viktig i relation till att personalen skall kunna bedöma vilka syften veckorna *faktiskt* fyller. Hur personalen systematiskt arbetar vidare med värdegrunden efter introduktionsveckorna framgår inte.

Det är bra att skolan har en jämställdhetsplan, men personalen verkar sakna rutiner för att följa upp planen. Det arbete som pågår i skolan skall fungera även om någon person av någon anledning är frånvarande.

När det gäller elever i behov av särskilt stöd är det i överensstämmelse med skolans värdegrund om en likvärdig utbildning att arbetslaget inom fordonsprogrammet individualiserar undervisningen för elever i behov, men det saknas sammanställningar över det förmodat goda arbete som genomförs. För synbara effekter av ett arbete mot kända mål krävs att all personal på skolan deltar i arbetet. Arbetet innebär bland annat att ständigt återskapa de demokratiska värdena.

Personalen på särskolan gör en positiv bedömning av arbetet med kommunikation och social träning, vilken säkert är i överensstämmelse med verkligheten. Uttalade kriterier för bedömningen saknas.

Åtgärder

Rektorer och personal bör utvärdera och analysera till exempel i vilken grad introduktionsveckorna bidrar till förståelse och medmänsklighet. De bör också upprätta rutiner för ett systematiskt värdegrundsarbete. Ytterligare bör de upprätta rutin för uppföljning av jämställdhetsplan. Slutligen bör berörd personal på skolan aktivt engagera sig i stöd till elever i behov för att arbetet skall få effekt.

Personalen på särskolan bör uppge utifrån vilka kriterier de bedömer att arbetet med kommunikation och social träning har varit framgångsrikt.

Skolhälsovård och elevvård

Skolhälsovården⁹ är god utifrån att skolan har två skolsköterskor som tillsammans arbetar 58 timmar varje vecka samt en skolläkare vid behov. När det gäller elevvården har skolan en kurator, två studie- och yrkesvägledare samt fem speciallärare. Information om vilka som tillhör elevvårdsteamet saknas.

Måluppfyllelse/Resultat

I utvärderingen anger något arbetslag att elevvården har möte varje vecka. Elevvården träffar också skolledningen ett par gånger varje termin. Utvärderingen från kuratorn visar att många elever är i behov av samtalsstöd. Utvärdering från skolsköterskorna saknas. Hur skolhälsovård och elevvårdspersonal samverkar framgår inte, mer än att kuratorn efterlyser ett närmare samarbete och en rimligare arbetsfördelning. Det område som skolan anser sig behöva utveckla finns främst inom formaliseringen av dokumentation avseende elevvårdsarbetet.

Analys

Ovanstående yrkeskategorier har olika expertkunskap. Experter tillsammans med all berörd

9 I skollagen 14 kap. 2 § framgår att "Skolhälsovården har till ändamål att följa elevernas utveckling, bevara och förbättra deras själsliga och kroppsliga hälsa och verka för sunda levnadsvanor hos dem. Skolhälsovården skall främst vara förebyggande. Den skall omfatta hälsokontroller och enkla sjukvårdsinsatser... För skolhälsovården skall finnas skolläkare och skolsköterska.

personal måste samverka för att ge bästa möjliga stöd till eleverna. Skolsköterskans funktion är av största vikt för verksamheten och i synnerhet för den enskilda eleven, vilket gör att hennes/hans beskrivning av verksamheten har betydelse för den totala redovisningen i kvalitetsredovisningen. Ovanstående grupp experter bör finna rutiner för att få till stånd ett närmare samarbete för att optimera stödet till eleverna. Det är också viktigt att rektor beslutar vilka om rutiner skolan skall ha avseende dokumentationen av elevvårdsarbetet.

Åtgärder

Experternas verksamhetsbeskrivningar bör tydliggöra hur det gemensamma arbetet skall bedrivas och göra arbetet väl känt för elever och övrig personal. För att visa betydelsen av verksamhetsbeskrivningarna bör dessa göras tillgängliga på hemsida i informationssyfte.

3 Pedagogisk verksamhet och undervisning

Lokala mål och innehåll

Skolan har en lokal policy avseende PA (projektarbete) som omfattar årskurserna 2 och 3. I årskurs 2 skall eleverna bland annat skriva loggbok inom ramen för ett ämne eller i anslutning till målen för programmen. Eleverna väljer ämne/område för projektarbetet och en idé skiss upprättas. Bedömningen av denna del ingår inte i kursbetyget (men *kan* ingå i annat ämnesbetyg). I årskurs 3 skall eleverna diskutera idéskissen med handledaren. Projektarbetet utmynnar i en mäsas där den sista delen av bedömningen av arbetet görs. Den lärare som har funktionen handledare i projektarbetet har stöd av ytterligare en lärare, en med bedömare.

Falu kommun har inrättat en utbildning - *Preparand* som preparerar elever som har slutat grundskolan, men inte har tillräckligt höga poäng för att få ta del av ett nationellt program. De som av olika skäl inte vill studera kan välja praktik. Inom utbildningen finns kurser för gymnasieskolan, men även mål för grundskolan. Det finns enligt rektorn på *Preparand* elever som slutar grundskolan, och inte deltar i någon verksamhet. Ingen i kommunen som har enligt rektorn kännedom om vilken sysselsättning dessa ungdomar har.

Under vårterminen bedrivs sfi inom IV-programmet för att möta de flyktingbarn som kommer ensamma till Falu kommun. Under höstterminen ansvarar personalen som arbetar inom programmet även för elever som är 16-20 år och som tidigare tillhört komvux. Verksamheten bedrivs på 3 nivåer. Eleverna studerar i huvudsak svenska, men även andra ämnen kan förekomma.

Elever som studerar på IV är elever som inte har nått upp till godkänt (G) i grundskolan i något av ämnena svenska, engelska eller matematik. Det krävs G i dessa tre ämnen för att få ta del av ett nationellt program.

Måluppfyllelse/Resultat

Policyn för projektarbetet (PA) har en tydlig tidplan för hur arbetet skall framskrida. Planen anger också vilka som har ansvar för vad. Planen tydliggör skolans ansvar för att informera eleverna om kursmål- och formalia. I hur hög grad ovanstående policy fungerar framgår inte av personalens utvärderingar.

Fordonsprogrammets personal har genomfört en enkät för eleverna i årskurs 3 som studerar Karosseri. Resultatet som redovisas av enkäten är att de flesta elever är nöjda med sin utbildning och att lärarna har för avsikt att genomföra en liknande enkät nästa läsår.

Även inom teknikprogrammet utvärderar personalen, men på en annan nivå. De utvärderar varje kurs med hjälp av PING-PONG. Det resultat som redovisas är att eleverna är nöjda. Vad eleverna är nöjda med framgår inte av utvärderingen.

Skolans styrka är ett stort antal UF-företag, vilket kan ses som en framtida framgångsfaktor avseende entreprenörskap.

Analys

Lärarna har arbetat fram en gemensam policy för hur projektarbeten skall genomföras, vilket är bra. Att arbeta i projekt kan bland annat stärka elevernas förmåga att överblicka större kunskapsfält och utveckla en analytisk förmåga. Policyn för PA kan vara ny, men är inte daterad, och i sådana fall är det förståeligt att den inte har utvärderats än.

När det gäller fordonsprogrammets enkät avseende elevernas syn på utbildningen är det bra att en sådan genomförs. Det som skulle kunna förbättras i redovisningen av resultatet är att presentera resultatet i andelar. Detta skulle tydliggöra vad eleverna anser i de olika frågeställningarna. Detsamma gäller teknikprogrammet som bör tydliggöra vad eleverna är nöjda med och i vilken grad. Det är viktigt att redovisa de konkreta frågorna. Det är också av vikt att använda samma enkät över tid för att det skall gå att jämföra resultaten från år till år. Det är viktigt att den kompetens som finns inom skolan delvis finns kvar i dokumenterad form för dem som kommer nya till verksamheten.

En viktig dimension som saknas i de flesta utvärderingar är på vilket sätt eleverna är delaktiga i planeringen av sin utbildning. Eleverna skall ges möjlighet att vara delaktiga i planering, genomförande samt utvärdering.

Åtgärder

Personalen bör redovisa enkätfrågorna och sammanfattningen av svaren till dessa i andelar, i första hand för sin egen kvalitetsutveckling, men också för att den som är intresserad av skolans verksamhet skall ha möjlighet att ta reda på vilka kvaliteter skolan har. Personalens egen analys bör sammanfattas skriftligt för att vara ett stöd över tid till den personal som tjänstgör.

Organiseringen av undervisningen och tidsanvändningen

Under de första två veckorna på höstterminen arbetar elever och personal med introduktion. Introduktionen ser olika ut inom de olika programmen. Det kan till exempel handla om att lära sig hitta på skolan, lära känna varandra inom programmet, samverka mellan olika årskurser, resa till fjällen, åka på en cykeltur, delta i individuella samtal med personalen etc.

Måluppfyllelse/Resultat

Under året har skolledningen arbetat med förändringar av tiden för det individuella valet¹⁰ för hela gymnasieskolan. Förändringen innebär att elevernas möjlighet att välja kurser utökas genom att de kan välja kurser på alla tre skolorna och att arbetspassen är längre än tidigare. Eleverna bussas emellan skolorna.

Analys

Det är ur elevsynpunkt positivt att valen är fler för att bättre passa var och en. Att arbetspassen har

¹⁰ Som individuellt val skall eleverna erbjudas varje kurs som förekommer på ett nationellt program i kommunen. Även modersmålsundervisning och svenska som andraspråk kan förekomma som individuellt val. (5 kap. 18 § gymnasieförordningen) (Förordning (2006:951).

förlängts innebär också att eleverna har möjlighet att arbeta mer sammanhängande. En utvärdering av förändringen av tiden för det individuella valet har genomförts. Resultatet av utvärderingen är övervägande positivt.

Åtgärder

Det är viktigt att även fortsättningsvis göra de finjusteringar som framkommer för att förändringen av det individuella valet skall bli så bra som möjlig för alla parter.

Arbetsätten

Måluppfyllelse/Resultat

Flera arbetslag och rektorer anger en positiv ton avseende temaarbete, blockläsning etc. Något arbetslag har formulerat sina tankar om ett sådant arbete mycket klart. Skolan har också strukturerat och dokumenterat arbetet med projektarbete (PA) på ett för alla tydligt sätt. I några program ingår arbetsplatsförlagd utbildning (APU) därmed varvas teori och praktik.

Analys

Intentionen att arbeta med olika arbetssätt finns. Detta framkommer bland annat genom att en av rektorerna ger uttryck för att ett visst antal temaarbeten skall genomföras. Även dokumentet för blockläsning inom det estetiska programmet visar att skolan arbetar enligt skolans uppdrag. PA-arbetet är reglerat i lag, men det är av stor vikt att skolan har gemensamma idéer om hur arbetet skall genomföras för att möjliggöra en gemensam utvärdering på *skolnivå*.

Åtgärder

Personalen bör utvärdera och analysera resultaten av temaarbete, blockläsning, PA-arbetet, APU etc. De redovisade resultaten är delvis ett underlag till förbättring av det egna arbetet, men också ett underlag till kvalitetsredovisningen.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Alla elever skall ha en individuell studieplan¹¹.

Måluppfyllelse/Resultat

Alla elever bjuds in till utvecklingssamtal. Skolan erbjuder också samtal med studie- och yrkesvägledare. Förutom dessa mötesplatser för individuell studieplanering har skolan en stödfunktion som kallas *Resurscentrum*, i vilket till antalet fem speciallärare arbetar för att stödja elever i olika kunskapsrelaterade frågor. Elever inom IV-programmet erbjuds ett så kallat inskrivningssamtal där elev tillsammans med personal utformar en individuell studieplan.

Uppföljningen av eleverna i gymnasiesärskolan sker utifrån elevernas individuella undervisningsplaner.

Analys

Ovanstående måluppfyllelse anger att skolan kan erbjuda eleverna olika former av individuellt- stöd och studieplanering, men det saknas ett redovisat resultat av hur eleverna uppfattar att det

11 För varje elev skall det upprättas en individuell studieplan. Den skall innehålla uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser eleven gjort. Av studieplanen skall det också framgå om eleven följer ett fullständigt, utökat eller reducerat program. Om eleven följer ett utökat program skall det framgå vilka kurser som ingår i elevens fullständiga program och vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet. (1 Kap. 12 § gymnasieförordningen) Förordning (2007:641).

individuella- stödet och studieplaneringen fungerar.

Hur uppföljningen av de individuella studieplanerna i särskolan fungerar framgår inte, vilket försvårar förbättringen av planerna.

Åtgärder

Skolan bör utvärdera sina olika former av samtal för att veta att de arbetar på rätt sätt.

Gymnasiesärskolan bör systematisera uppföljningen av de individuella studieplanerna.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Vissa lärare arbetar tillsammans för en säkrare bedömning och betygsättning.

Måluppfyllelse/Resultat

Vissa lärare arbetar tillsammans med en kollega som hjälper till med bedömningen av betygsättningen, men det saknas ett för skolan systematiskt arbete med bedömning och betygsättning inom och mellan Falu kommuns gymnasieskolor.

Särskolans elever får som avslutning på sin utbildning ett intyg som beskriver vilken utbildning de har deltagit i. Bedömningen av lärandet en viktig del av uppdraget. Om och i sådana fall hur lärare samverkar i bedömningen av elevernas lärande framkommer inte.

Analys

Att göra bedömningar och sätta rättvisa betyg är en både viktig och komplicerad arbetsuppgift för lärare. Vikten av att arbeta med en kollega som hjälper till med bedömningen vid betygsättningen kan inte nog betonas ur rättssäkerhetssynpunkt. Att vara två vid bedömningen kan stärka likvärdighet och därmed rättssäkerheten för rättvisa betyg. Rektorererna har ett ansvar för att ge personalen förutsättningar för diskussioner om bedömning och betygsättning eftersom detta är en myndighetsutövning.

Särskolans personal bör tydliggöra grunderna för bedömningen av elevernas lärande. Arbetet är viktigt både i relation till eleven och elevens vårdnadshavare. Att personalen inom gruppen tolkar eventuella kriterier på samma sätt kan vara en hjälp i arbetet.

Åtgärder

Rektorererna bör diskutera och ge personalen och i synnerhet lärarna förutsättningar och ramar för ett gemensamt arbete med bedömning och betygsättning.

Särskolans personal bör systematisera bedömningen av elevernas lärande samt göra bedömningen av kunskaperna känd bland de berörda. Personalen bör också tydliggöra utifrån vilka kriterier de bedömer att arbetet med kommunikationen har varit framgångsrikt.

Vägledning och utvecklingssamtal

Alla elever skall erbjudas utvecklingssamtal minst en gång varje termin¹². Mentor, en kontaktlärare i

¹² Minst en gång per termin skall rektorn se till att eleven ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingssamtal). Utvecklingssamtalet skall genomföras med den individuella studieplanen som grund. (7 kap. 19 § gymnasieförordningen)

arbetslaget ansvarar för att eleven och ibland elevens vårdnadshavare bjuds in till samtalet. Elever i behov av särskilt stöd behöver oftast tätare kontakt med de vuxna på skolan.

Skolans två studie- och yrkesvägledare (SYV) kan stödja eleverna i många olika frågor under studietidens gång särskilt i förändringssituationer. Det finns till exempel elever som byter program eller avbryter sin utbildning i gymnasieskolan.

Måluppfyllelse/Resultat

Personalen vägleder eleverna i många sammanhang i vardagen. Den formaliserade vägledningen sker bland annat genom att alla elever erbjuds utvecklingssamtal minst en gång varje termin, vilket är enligt gymnasieförordningen.

Studie- och yrkesvägledarna finns till elevernas förfogande direkt, men också indirekt 80 timmar varje vecka. Hur eleverna uppfattar att utvecklingssamtalen respektive samtal med SYV fungerar är oklart.

Särskolan har en daglig kontakt med hemmet genom en anteckningsbok som följer eleven fram och tillbaka. Särskolan har också en överskolningsplan mellan grundskolan och gymnasiesärskolan men saknar en tydlig plan för hur vårdnadshavare skall få information om skolan och elevens kunskapsutveckling.

Analys

Under utvecklingssamtalet erbjuds eleven enskild tid tillsammans med sin mentor för att resonera om hur kunskapsutvecklingen i utbildningen framskrider. Det är viktigt att bygga på elevens starka sidor genom att ge eleven bekräftelse på det som går bra i studierna, men också att ge stöd om det finns arbetsområden som eleven behöver utveckla. Ibland behöver det upprättas en särskild plan för detta stöd, planen som kallas åtgärdsprogram skall föregås av en utredning för vilken rektor är ansvarig. En studie- och yrkesvägledare kan vara till stor hjälp för elever som känner vilshenhet i utbildningsutbudet eftersom hon/han vet vilka krav som erfordras för fortsatta teoretiska studier eller en yrkesutbildning. Mer av skolans vardagliga kvalitetsarbete borde finnas dokumenterad på hemsidan.

Enligt universitetskansler Anders Flodström (SvD s 5 Brännpunkt 090419) är Sverige i "...strykklass i Norden när det gäller studie- och yrkesvägledning. I Finland har man i skollagen fastställt 70 timmar studiehandledning i årskurs sju till nio. I Norge får man i årskurs sju till nio 113 timmar till vägledning och till att exempelvis prova på olika ämnen i gymnasiet. Danska elever i åttonde klass har rätt att prova minst två olika gymnasieutbildningar. I nionde klass ges de möjlighet till ytterligare två veckors utbildningspraktik och i årskurs tio upp till hela sex veckor." "Omkring 13 procent av eleverna väljer att byta program..." i gymnasieskolan "...och andelen som byter under första månaden är ungefär lika stor på högskolan." En sådan situation kostar, och priset för den enskilde kan bli högt.

När det gäller information till hemmet tydliggör Skolverket vikten av detta genom ett informationsmaterial som vänder sig till elever och deras vårdnadshavare i särskolan *Särskola – en skolform för mitt barn?* (Skolverkets hemsida)

Åtgärder

Personalen bör utvärdera hur eleverna uppfattar utvecklingssamtalen respektive samtalen med SYV genom några gemensamma frågor på skolan. Eleverna bör delta i utformandet av dessa frågor. Skolan kan ur tillgänglighetssynpunkt informera om ovanstående verksamheter på skolans hemsida.

Särskolan bör göra en plan för att tydliggöra hur och när de informerar vårdnadshavarna om elevens lärande och skolans funktion. Planen bör göras tillgänglig för alla som är intresserade av att veta hur skolan arbetar med frågorna.

Samverkan och öppenhet

Samverkan sker på olika sätt inom olika områden. De praktiska programmen har till exempel ofta ett mycket gott samarbete med branschorganisationerna. Flera program har ett utbyte med andra länder. Skolan satsar på vissa kulturevenemang för eleverna, vilket också anger en ton av öppenhet mot omvärlden.

Måluppfyllelse/Resultat

Det goda samarbetet med branschorganisationerna består bland annat i att branschfolket erbjuder alla elever APU-platser, de deltar i temadagar och föreläser för eleverna, de bjuder in elever och personal till evenemang och de erbjuder eleverna jobb under loven. Skolan har utbyte med bland annat Frankrike och Ryssland, vilket är av värde för internationaliseringsarbetet.

Kulturevenemangen har bland annat bestått i en konsert med DalaSinfoniettan, som är Dalarnas symfoniorkester, i skolans aula samt ett besök på Dalateatern med föreställningen Romeo och Juliet. När det gäller gymnasieskolans samverkan med grundskolan uttrycker personalen ett önskemål om ett förstärkt sådant. Det finns inga tydliga indikationer i underlaget att skolan samverkar med högskolan.

Analys

Det är viktigt för elevernas anställningsbarhet att gymnasieskolan har ett nära samarbete med bland annat branschfolket, men även med högskolan för att förstå vilken utveckling som pågår inom respektive område. Utifrån ett internationellt perspektiv är det av största vikt att elever kan få insyn i och därmed har möjlighet att jämföra inte bara arbetet utan också att lära sig förstå andra kulturer.

Åtgärder

Det är viktigt att gymnasieskolan har ett nära samarbete med högskolan för att hålla sig uppdaterad om vad som krävs för att få ta del av olika utbildningar. Hur skolan samverkar med högskolan bör framgå i arbetsplanen. Det finns också anledning att tydliggöra utvärderingarna av ovanstående positiva aktiviteter.

4 Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Gymnasieskolan och komvux i Falun har formellt omorganiserats från fyra till en enhet från och med januari 2007, men omfattande omorganisation och strukturering av denna tar tid. Det gäller till exempel att skolorna skall gå från olika till samma redovisningssystem inom olika områden. Det finns en gymnasiechef och sexton rektorer som leder verksamheterna och som behöver tid för att synkronisera dessa.

Personalen har fått möjlighet att ge uttryck för vad de anser om omorganisationen. En sammanställning saknas men ett par exempel på svar är; ”En ny rektor, gemensam för gymnasiesärskolorna i Falu. Det är positivt.” Ett annat exempel är; ”Kompetensdagarna med de 4 rummen var en omständlig och dyr väg för att skapa samhörighet mellan de tre gymnasieskolorna och förbereda skolpersonalen för organisationsförändringarna.”

Rektors ansvar, befogenheter och funktion

Rektors ansvar är oerhört stort och befogenheterna går inte alltid ”hand i hand” med detta och

därmed blir funktionen ibland dysfunktionell. Ett exempel på detta är om rektorn är den som är ansvarig för en fråga, men annan personal utses att fatta beslut i frågan.

Måluppfyllelse/Resultat

Rektorerna har en stor omsorg om eleverna och arbetet med elevvården tar en omfattande del av den tid som finns till förfogande.

Något arbetslag anser att rektorn bör stimulera och öppna upp för påbörjade arbetsgruppers fortsatta arbete såsom samordning av språk, kontakt med politiker, stödundervisning samt webb-undervisning. Något arbetslag ger också uttryck för att rektorn skall lyssna, vara positiv och låta personalen arbeta självständigt samt stödja det utvecklande arbete.

När det gäller lokaler har en del av skolans verksamhet fått flytta under året. Lokalfrågan för denna verksamhet, men också för andra inom skolförvaltningen kommer också fortsättningsvis att vara aktuell. I sammanhanget finns det också synpunkter på att det finns svårigheter när personalgruppen förändras.

Någon rektor menar att det finns elever som är mellan 16 och 20 år i Falu kommun som ingen egentligen vet något om.

Analys

Det framgår att det är fler elever idag än tidigare som ”mår dåligt” på olika sätt. Effekten av detta för skolans del är att elevvårdsärendena ökar. Det betyder också att det är mer viktigt än tidigare att all personal hjälps åt att stödja elever i behov. En del av elevvårdarbetet är dokumentation i olika former. Det är viktigt att all berörd personal har kunskap om samt hjälps åt även med dokumentationsarbetet. Effekten av att alla berörda vet hur de kan stödja eleverna kan ge ett bättre resultat för den enskilde eleven. Dokumentationsarbetet kommer att vara synnerligen viktigt om personalen har sin tjänst förlagd till två olika enheter.

Lokalfrågan kommer att vara aktuell några år framöver delvis på grund av svårigheter inom den kommunala ekonomin, förändrat elevantal, konkurrens från gymnasieskolor med riksintag samt konkurrens från övriga fristående skolor i kommunen.

Personalen på skolan uppger att de uppnår vissa resultat, men vad resultaten grundar sig på framkommer inte i utvärderingarna. Rektorerna bör tydliggöra och leda arbetet med utvärdering av verksamheterna.

Åtgärder

Det är av största betydelse att rektor systematiskt samlar in sammanställningar och analyser inom olika frågor för att kunna bedöma eventuella åtgärder.

Rektors pedagogiska ledning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Måluppfyllelse/Resultat

Det finns rektorer som ger uttryck för att de behöver avlastning avseende de administrativa uppgifterna till förmån för uppföljning av skolans utvecklingsarbete exempelvis att temaarbete genomförs och följs upp enligt rektors mål, men också att certifieringsarbetet fortskrider.

I sarskolan efterfrågar personalen en mer långsiktig planering och uppger att en ”röd tråd” för

arbetet saknas.

Analys

Att vara pedagogisk ledare genom att driva skolutveckling är en del av rektors nationella uppgifter enligt skollagen¹³. Att hålla sig ajour med omvärlden är ett sätt att kvalitetssäkra utvecklingsarbetet på skolan. Utvecklingsarbetet måste dessutom systematiseras i dokument för att kunna följas upp även om verksamheten byter personal. Rektorn måste med andra ord ha modet att utmana verksamhetens vanor om de bygger på otidsenliga strukturer och därmed inte är funktionella utifrån skolans nuvarande uppdrag.

Även särskolans rektor bör systematisera sitt arbete tillsammans med personalen.

Åtgärder

Rektorerna bör fatta beslut tillsammans med personal och elever vilka frågor som skall behandlas på *skolnivå* samt vilket system för utvärdering som skolan skall använda sig av för att få en uppfattning om *skolans resultat*. Utifrån skolans resultat bör ovanstående grupper resonera vilka åtgärder som behöver göras för att förbättra resultaten. Att sammanställa och analysera resultaten samt dokumentera arbetet är av största vikt för att kunna följa skolans utveckling över tid. Att veta att rätt åtgärder sätts in är avgörande. Vid byte av personal bör dessa delges och få till uppgift att sätta sig in i utvärderingsmaterialet för att arbetet inte skall stagnera.

Rektorn måste tydliggöra sitt pedagogiska ledarskap genom att till exempel fatta beslut om systematisering av verksamheten.

5 Tillgång till utbildning och omsorg

Elever som saknar slutbetyg i ämnena svenska, engelska och matematik från grundskolan har inte tillgång till de nationella programmen. Många elever finns på de olika IV-programmen och oftast ökar elevantal ju längre läsåret går. Vissa ungdomar kommer inte alls till gymnasieskolan och ingen vet var de befinner sig. Vissa finns inom Arbetsförmedlingens (Af) ram.

Att eleven skall få tillgång till ett nationellt program är en del av måluppfyllelsen för grundskolan, och att klara av alla kurser med minst betyget G i slutbetyget i gymnasieskolan är ofta avgörande avseende anställningsbarhet eller för tillgången till fortsatta studier för eleven.

Måluppfyllelse/Resultat

Olika program har olika antal platser att erbjuda. Och olika program är olika attraktiva så det handlar om tillgång efterfrågan. Alla elever kommer inte in på sitt förstahandsval, en del kommer inte heller in på ett nationellt program. Och åter en del får studera på preparand trots att de är godkända i ämnena svenska, engelska och matematik eftersom de inte har tillräckligt med poäng i de övriga ämnena.

Elever i särskolan utreds innan de placeras.

Analys

Det är en konst att hitta en balans mellan tillgång och efterfrågan. Vissa nationella program är mer krävande än andra så det är av avgörande betydelse för eleven att välja ett program där hon/han inte bara kommer in utan kommer igenom programmet med ett slutbetyg där kurserna är godkända. För övrigt bör det också vara ett värde i sig att delta i gymnasieskolans verksamhet under tre år.

¹³ För ledningen av utbildningen i skolorna skall det finnas rektorer. Rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. (2 kap. 2 § skollagen)

Det är ur rättssäkerhetssynpunkt viktigt att elever utreds innan de placeras inom särskolans form, vilket är rutin i Falu kommun. Eleverna går oftast fyra år i gymnasiesärskolan.

Åtgärder

Rektorerna bör göra analyser från föregående år samt ha kontroll på elevprognoserna både bakåt och framåt.

6 Resurser

Resurser till samtliga verksamhetsformer skolformer

Resurserna fördelas mellan gymnasieskolorna, gymnasiesärskolan och komvux.

Måluppfyllelse/Resultat

Gymnasieskolan samt den kommunala vuxenutbildningen har avseende budgeten ett positivt slutresultat, plus 8 miljoner kronor.

Analys

Ur ett kommunalekonomiskt perspektiv är resultatet positivt.

Åtgärd

-

Personalens kompetens och kompetensutveckling

Måluppfyllelse/Resultat

Skolan har gemensamt satsat på kompetensutveckling inom information, kommunikation och teknik (IKT). Hållbar utveckling är ett annat område som är i fokus för den gemensamma kompetensutvecklingen och personalen har arbetat fram nya mål till miljötavlorna. Dessa tavlor finns utplacerade på alla skolans huskroppar. Tavlorna uppmanar exempelvis till att släcka belysning i rum som inte används. Miljögruppen har tagit fram kriterier för personlig miljöcertifiering som bland annat uppmanar till att källsortera allt papper.

Inom särskolan finns det personal som har påbörjat en utbildning till speciallärare respektive genomgått en utbildning inom autism.

Analys

Två angelägna områden för kompetensutveckling finns på agendan. Resultatet av satsningarna saknar sammanställningar. Sammanställningar är angelägna för att se att skolan utvecklas, förbättras utifrån de uppdrag som skolan har från stat och kommun.

Att särskolans personal kompetensutvecklar sig är en del av verksamhetens kvalitetsarbete.

Åtgärder

Rektorer och personal bör resonera och besluta om vilka rutiner skolan skall ha för att veta att satsningar som görs är de rätta.

Läromedel, pedagogiska materiel, utrustning och skolmåltider

Utvecklingen inom IT-området har under året varit stark inom den administrativa verksamheten. Ett nytt registersystem för elever har tagits i bruk och delar av det administrativa systemet för personal har utsträckts till arbetsledare i skolan.

Arbetet med att utveckla den elektroniska informationen och kommunikationen inom skolan har intensifierats. Skolan har byggt upp en struktur på kommunens intranät "Insidan" och rapporteringen om frånvaro och betyg har övergått till webb-baserade system.

Måluppfyllelse/Resultat

Den elektroniska kontakten med eleverna har utökats, dels genom användandet av elevdelen på kommunens intranät "Elevsidan" och dels genom ett mer konsekvent användande av e-post individuellt med elever och elevgrupper.

Skolan har investerat i ny teknik framförallt i elektronik och systemteknik för att ge eleverna en modern fordonsutbildning på fordonsprogrammet.

Elever som är i behov av särskilt tekniskt stöd kan få detta genom datorer, alphasmart och eller en enskild arbetsplats. Det saknas ett stödprogram för att förenkla arbetet med utvärdering för rektorer och personal.

Biblioteket med datorer som gör det möjligt att söka information är avgörande för en modern skola.

Särskolans rektor och personal uppger att det finns vissa svårigheter att samordna personal när vissa mindre lokaler ligger på stort avstånd från de som i huvudsak används.

Analys

Delar av Haraldsbo gymnasieskola är mer kostnadskrävande än andra såsom fordonsprogrammet som kräver modern teknik för att eleverna i slutet av sin utbildning skall vara anställningsbara. Det är viktigt rektorn håller sig förtrogen med utvecklingen inom de program hon/han ansvarar för. Rektor bör skriftligt motivera om brist uppstår samt göra konsekvensbeskrivningar av vikten av att modern utrustning finns eftersom gymnasieskolan befinner sig i en konkurrenssituation.

Särskolans rektor och personal har lokaler som är belägna på ett sådant avstånd från varandra att det är svårt att samordna personal, vilket försvårar optimeringen av verksamheten.

För att smidigt arbeta med utvärdering av skolans mål och resultat av dessa bör det finnas ett "stödprogram" för rektorer och personal.

Åtgärder

Det är viktigt också fortsättningsvis att rektorn är uppdaterad när det gäller branschorganisationernas förväntningar på framtidens personal. Gymnasieskolorna bör använda sig av "stödprogram" för utvärdering av utvalda mål.